

KLUB ZASTUPNIKA SBB
SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO

n/r Vlade KS, n/r Ministarstva za prostorno uređenje, građenje i zaštitu okoliša KS

Sarajevo, 24.06.2019.godina

INICIJATIVA KLUBA

Klub zastupnika SBB u Skupštini KS upućuje inicijativu prema Vladi KS i Ministarstvu za prostorno uređenje, građenje i zaštitu okoliša KS, te tražimo da se **REGIONALNA DEPONIJA SMILJEVIĆI UREDI KAO SAMOSTALNO JP PREMA NAJVIŠIM SVJETSKIM STANDARDIMA ZAŠTITE OKOLIŠA.**

Obrazloženje: Osnovni problemi na deponiji Smiljevići su:

Komunalni otpad sa područja KS prikuplja KJKP "Rad" sa procentom obuhvata područja (prosjek) od 93,83 % i odlaže na Regionalnu deponiju "Smiljevići", kojom i upravlja.

Najznačajniji problemi u oblasti upravljanja komunalnim otpadom koji su identificirani u KS a odnose se na funkcioniranje regionalne deponije „Smiljevići“ su:

- Deponija je, od prije 4-5 godina, prestala da radi kao uređena, sanitarna deponija: ne postavljaju se folije i inertni materijal, ne radi otplinjavanje, uređaj za prečišćavanje otpadnih voda, sortirnica... itd.
- Počele su reakcije okolnog stanovništva na neprihvatljive uslove života u blizini deponije
- Deponija Smiljević se puni brže od očekivanog, pa je njen vijek trajanja znatno smanjen
- Na deponiji se, zajedno sa kućnim otpadom, odlaže i otpad koji nema karakteristike kućnog otpada i koji zahtjeva posebna odlagališta
- Nije organizovano sistematsko odvojeno prikupljanje kućnog otpada (papir, plastika, staklo, bio-otpad..isl).
- Uprkos postojanju tehničkih uslova za izdvajanje sekundarnih sirovina iz miješanog komunalnog otpada kao što su: papir, karton, kompozitni materijali, staklo, metal, PET, plastične kese i tvrda plastika, aktivnosti na njihovom izdvajanju na regionalnoj deponiji Smiljevići **se ne vrše**
- na regionalnoj deponiji Smiljevići još uvijek **nije pušten u pogon postrojenje za tretman procjernih voda**, čime ova deponija ne zadovoljava u potpunosti zahtjeve sanitarnog odlaganja
- na regionalnoj deponiji „Smiljevići“ **ne postoje postrojenja za obradu komunalnog otpada** a time i proizvodnju alternativnih goriva iz otpada, komposta, aktivnu proizvodnju energije iz deponijskog plina itd.
- u KS **nije organizaciono razdvojeno prikupljanje i odlaganje otpada** iako je bilo identifikovano kao problem u kantonalnom akcionom planu

Ovakav sistem nije održiv.

Prijedlog za rješavanje problema Deponije Smiljevići je da se osnuje novo javno preduzeće „Deponija Smiljevići“ koje će raditi na EKONOMSKO TRŽIŠNIM PRINCIPIMA, odnosno Javno preduzeće Rad reorganizirati u dva preduzeća JKP Deponija Smiljevići i JKP Rad-preduzeće za skupljanje i transport otpada

JKP Deponija Smiljevići bi bilo preduzeće za upravljanje deponijom i svim objektima na deponiji. Svako odlaganje kućnog otpada bi se naplaćivalo po toni odloženog otpada. Interes ovog preduzeća bi bio da dovezeni otpad sortira i iskoristi kao materijal ili gorivo, a samo neiskoristivi dio odloži na deponiju. Samo proizvodnjom i prodajom RDF (gorivo iz otpada, koje se sada uvozi) mogli bi se proizvesti značajni ekonomski učinci.

Samostalna deponija bi mogla da konkuriše kod IPA fondova za izgradnju Centra za upravljanje otpadom.

Najviše sredstava iz IPA fondova daje se za okoliš, posebno za otpad i izgradnju Centara za upravljanje otpadom. Grant sredstva se daju u iznosu 70% vrijednosti projekta (Izgradnja centara je od 30 do 150 miliona €, zavisno od predviđenih sadržaja i količine otpada za obradu i reciklažu). Važno je istaći da je Kanton Sarajevo Planom upravljanja otpadom 2015-2020 predvidio izgradnju Postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada (MBO).

Principijelno se treba težiti ka uvođenju realne cijene i smanjivanju subvencija javnom operatoru koji treba da funkcioniše na **ekonomsko-tržišnoj bazi**. Istovremeno je potrebno povećati stepen naplate od domaćinstava i privrednih subjekata. Trenutni model naplate količine proizvedenog otpada prema jedinici korisnog prostora m² stambenog ili poslovnog, nije adekvatan. Korisnik usluge ima potrošačko pravo na cijenu koja se temelji na stvarno pruženoj usluzi, odnosno cijeni utemeljenoj na količini zbrinutog otpada. Prihodi ostvareni od prodaje sekundarnih sirovina nisu adekvatni jer se iz domaćinstava izdvoji minimalna količina otpada. Uspostavljanjem sistema zelenih otoka i reciklažnih dvorišta postoji mogućnost za povećanjem prihoda.

JKP Rad-preduzeće za skupljanje i transport otpada bi bilo preduzeće koje se bavi prikupljanjem i transportom otpada i naplaćuje od korisnika usluga, tj. stanovništva i drugih subjekata. Ovo preduzeće bi plaćalo odlaganje otpada na deponiju. Za skupljača otpada je opravdano da umjesto za deset tona otpada plati naknadu za odlaganje npr. pet tona otpada. Ekonomska računica bi ga tjerala da organizuje odvojeno prikupljanje otpada i da umjesto plaćanja za odlaganje otpada ostvariti profit na prodaji otpada kao sekundarne sirovine.

Odvajanjem preduzeća postiglo bi se:

- očuvanje prostora predviđenog za deponiju,
- duži vijek deponije,
- selektiranje otpada,
- iskorištavanje otpada kao materijala i energije,
- očuvanje okoliša i zdravlja ljudi,
- značajni ekonomski učinci,
- zapošljavanje

Sanitarna deponija je higijenski, zdravstveno i okolinski prihvatljiv način zbrinjavanja otpada, ali sanitarna deponija je veoma skup objekat **ograničenog kapaciteta prihata otpada**. **Sa ovako skupim i značajnim objektom treba postupati racionalno.**

Cilj je da deponija što duže traje.

**PREDSJEDNIK KLUBA ZASTUPNIKA SBB
SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
ZVONKO MARIĆ**